

Prezydent Miasta Gdańska

BAM.0003.9.2025.WC

Gdańsk, 30.10.2025 r.

Wpłyn ło 31.10.2025r.

Pan Andrzej Kowalczyś
Radny Miasta Gdańska

Dotyczy: interpelacji 684/25 w sprawie usadowienia ławki upamiętniającej powstanie Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

Temat wniosku o realizację pomnika-ławeczki na Placu Solidarności jest znany sekretariatowi Komisji ds. pomników. Co prawda, do Komisji nie trafiły inne z licznych apeli, o których Pan wspomina, jednak trafił do niej ubiegłoroczny formalny wniosek radnych z klubu KO. Komisja zajęła się tą sprawą niezwłocznie, tj. na najbliższym zaplanowanym zebraniu, 26 listopada 2024. Na zebraniu była obecna przedstawicielka wnioskodawców, radna Anna Gołędzinowska, która uczestniczyła w dyskusji i głosowaniu. W związku z tym sekretariat uznał, że wnioskodawca uzyskał dane na temat wyniku głosowania z pierwszej ręki. Naturalnie, uczestnicy głosowania otrzymali także protokół z tego zebrania, który zawierał rekomendację realizacji tego upamiętnienia w formie uzgodnionej z przyszłą aranżacją Placu Solidarności, co do której trwały (i trwają nadal) prace projektowe i uzgodnienia.

Po otrzymaniu korespondencji dot. przedmiotowej interpelacji (data wpływu do sekretariatu Komisji 8 października 2025) sprawa ponownie została włączona do agendy najbliższego zebrania, które Przewodniczący zwołał na 23 października 2025. Na zebraniu Komisja podjęła uchwałę podtrzymującą wcześniejszą rekomendację przedmiotowego upamiętnienia z jednoczesnym wstrzymaniem jego realizacji do momentu ujęcia go w kompleksowym projekcie rewaloryzacji Placu Solidarności, z którego dopiero wyniknie propozycja lokalizacji i formy (pomnik/tablica/element wyposażenia przestrzeni publicznej lub zieleni urządzonej). W przypadku rekomendacji dla indywidualnie projektowanego wolnostojącego pomnika, o jego formie, zgodnie z Uchwałą XXXIX/1018/21 Rady Miasta Gdańska będzie musiał zdecydować otwarty konkurs.

W załączeniu kopie protokołów obu zebrań Komisji ds. pomników oraz broszura Biura Architekta Miasta podsumowująca konkurs, w ramach którego wyłoniono koncepcję przyszłej aranżacji Placu Solidarności.

PREZYDENT MIASTA GDA SKA
Z up.
Piotr Grzelak

Protokół zebrania Komisji ds. pomników w Gdańsku 23.10.2025

Uczestnicy:

- 1) Piotr Lorens – przewodniczący Komisji – Architekt Miasta
- 2) Łukasz Świacki – przedstawiciel Komisji Kultury Rady Miasta Gdańska,
- 3) Maximilian Kieturakis – przedstawiciel Komisji Zagospodarowania Przestrzennego Rady Miasta Gdańska,
- 4) Janusz Tarnacki – Miejski Konserwator Zabytków,
- 5) Dorota Kucharczak – przedstawicielka Biura Rozwoju Gdańska,
- 6) Małgorzata Kolesińska – przedstawicielka Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni,
- 7) Andrzej Stelmasiewicz – przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska,
- 8) Janusz Marszałec – przedstawiciel Muzeum II Wojny Światowej
- 9) Przemysław Ruchlewski – przedstawiciel Europejskiego Centrum Solidarności

oraz

- Wojciech Chmielewski - sekretarz komisji,
- Marcin Stąporek - przedstawiciel GZDiZ,
- Lilianna Kowalewska – przedstawicielka Biura Prezydenta ds. kultury

Ustalenia:

Komisja odniosła się do interpelacji radnego w sprawie upamiętnienia udziału studentów w wydarzeniach Sierpnia '80 pomnikiem w formie ławeczki na Placu Solidarności oraz do wniosku o zmianę nazwy Pomnika Poległych Stoczniovców.

Komisja omówiła problem z uzgodnieniem montażu znormalizowanych tablic na budynkach podlegających ochronie konserwatorskiej, dla których WUOZ wydaje zalecenia zawierające rozwiązania inne co do formy i materiału niż w Zarządzeniu Prezydenta.

Komisja przyjęła uchwały zmieniające treści tablic upamiętniających powstanie znaku Grudzień 1970 i działalność Gustava Pietscha, a także omówiła propozycje zmian w treści tablicy poświęconej Mariannie i Gustawowi Budzyńskim oraz poparła wnioski o upamiętnienie prof. Franciszka Duszeńki i Jadwigi Kopec.

Pomniki:

Pomnik-ławeczka na Placu Solidarności

Do Komisji przekazano pismo z interpelacją Radnego Andrzeja Kowalczyka w sprawie wniosku o realizację pomnika-ławeczki na Placu Solidarności złożoną do Prezydenta Miasta Gdańska 29 września 2025.

Sekretariat Komisji przesłał już Panu Radnemu wszystkie materiały dotyczące sprawy, w tym odpowiedź, zgodnie z którą komisja zajęła się tą sprawą niezwłocznie po otrzymaniu wniosku i przekazała swoją opinię Pani Prezydent wraz z protokołem zebrania. Na zebraniu 26 listopada 2024 była obecna przedstawicielka wnioskodawców, Radna Anna Golędzinowska. Członkini Klubu Koalicji Obywatelskiej uczestniczyła w dyskusji i głosowaniu. Protokół z tego zebrania wraz z rekomendacją realizacji upamiętnienia w formie uzależnionej od przyszłej aranżacji Placu Solidarności trafił do Biura Prezydenta 30 grudnia 2024.

Prezydent Miasta Gdańska

Komisja podtrzymała wcześniejszą rekomendację przedmiotowego upamiętnienia z jednoczesnym wstrzymaniem realizacji do momentu ujęcia jej w kompleksowym projekcie rewaloryzacji Placu Solidarności, co do której trwają prace projektowe oraz zarekomendowała udzielenie na interpelację radnego odpowiedzi o treści jak powyżej.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Pomnik Poległych Stoczniovców

Do Komisji, za pośrednictwem Biura Prezydenta, przekazano pismo adresowane do Rady Miasta Gdańska z wnioskiem (apelem) o zmianę nazwy pomnika poprzez usunięcie słowa „Poległych”. Pismo z 28 sierpnia 2025 (w załączniku kopia wcześniejszego pisma z 17 maja 2024) zawiera załączniki przytaczające liczne argumenty filologiczne i historyczne. Wraz z wnioskiem do Komisji trafiły także wcześniejsze odpowiedzi Komisji Kultury (i Promocji) RMG: z 21 marca 2024 odrzucający możliwość zmiany nazwy oraz z 19 sierpnia 2025 informujący o przekazaniu sprawy Komisji Bezpieczeństwa, Handlu i Współpracy z Mieszkańcami jako właściwej do omówienia sprawy.

Komisja ds. pomników zaopiniowała propozycję zawartą w piśmie negatywnie rekomendując jednocześnie skonsultowanie sprawy przez Prezydent Miasta Gdańska ze Społecznym Komitetem Budowy Pomnika Poległych Stoczniovców 1970.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Tablice:

Gustaw Pietsch

W związku z wątpliwościami, które zgłoszono wobec treści jednej z tablic pamiątkowych przegłosowanych na poprzednim zebraniu, Komisja ponownie omówiła propozycję BPK oraz dane zawarte we wniosku, przyjmując ostatecznie uchwałę zmieniającą tekst na:

Tu mieszkał

GUSTAV PIETSCH (1893-1975)

członek antyhitlerowskiego ruchu oporu w Wolnym Mieście Gdańsku

Uchwałę przyjęto stosunkiem głosów 8/9

Marianna i Gustaw Budzyńscy

W związku z wątpliwościami zgłoszonymi w dzień zebrania, Komisja ponownie omówiła propozycję BPK oraz wersję dołączoną do opinii IPN, przyjmując ostatecznie uchwałę zmieniającą teksty (zgodnie z uchwałą z 25 marca 2025 dopuszcza się wykonanie dwóch tablic) na:

Tu mieszkali

MARIANNA SANKIEWICZ-BUDZYŃSKA (1921–2018)

żołnierz Armii Krajowej

pierwsza kobieta-prorektor Politechniki Gdańskiej, dydaktyczka, współtwórczyni Pracowni Elektrofonii i Zakładu Inżynierii Dźwięku na Wydziale Elektroniki macierzystej uczelni

GUSTAW BUDZYŃSKI (1921–2018)

Prezydent Miasta Gdańska

żołnierz Armii Krajowej

dydaktyk, współtwórca Pracowni Elektrofonii i Zakładu Inżynierii Dźwięku na Wydziale Elektroniki Politechniki Gdańskiej oraz Zakładu Akustyki Muzycznej na Akademii Muzycznej w Gdańsku

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Jerzy Janiszewski, Krystyna Janiszewska-Stryszak

W odpowiedzi na propozycje zmiany treści tablic (zaakceptowanych uchwałą Komisji 30 września 2025) dołączone do opinii IPN przekazanej do Komisji 8 października 2025 ponownie przeanalizowano zasugerowaną w tym piśmie możliwość upamiętnienia obojga autorów jako twórców znaku „Solidarność”.

Komisja ponownie odrzuciła ten wariant, kierując się wynikiem procesu mediacji prowadzonej z udziałem obojga twórców, wnioskodawców i ekspertów. Mediacja zakończyła się porozumieniem, zgodnie z którym na jednej tablicy, jako twórca znaku „Solidarność” zostanie wymieniony wyłącznie Jerzy Janiszewski, zaś na drugiej tablicy, jako twórczyni znaku „Grudzień 1970” zostanie wymieniona wyłącznie Krystyna Janiszewska-Stryszak.

Komisja przychyliła się natomiast do zmiany przyjętego we wcześniejszej wersji treści tablicy poświęconej znakowi „Grudzień 1970” określenia „rewolta”, na „protesty robotnicze”, tj. zgodnie z propozycją IPN.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Franciszek Duszeńko

Komisja poparła wniosek z 20 października 2025 o upamiętnienie prof. Franciszka Duszeńki na fasadzie domu przy ul. Chlebnickiej 11/12, w którym znajdowała się jego pracownia rzeźbiarska. 24 lipca br. Sejm RP podjął uchwałę o ustanowieniu roku 2025 Rokiem Franciszka Duszeńki.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Jadwiga Kopeć

W ramach wolnego wniosku omówiono i przyjęto propozycję upamiętnienia zmarłej 14 maja 2025 Jadwigi Kopeć, dawniej dyrektorki Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego w Gdańsku, inicjatorce utworzenia Parku Reagana. Propozycja miała charakter wniosku nieformalnego zgłoszonego przez GZDiZ i dotyczyła umieszczenia w bliżej niesprecyzowanym miejscu w tym parku wolnostojącej tablicy informacyjnej w formie pulpitu z blachy cortenowej stosowanej już wcześniej w innych lokalizacjach. Propozycja nie zawierała treści tablicy.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie stosunkiem głosów 9/9

Rozstrzygnięcie kwestii technicznej

Do Komisji przekazano informacje wnioskodawcy, zgodnie z którymi upamiętnienie Ireny Jarockiej w formie tablicy na budynku przy ul. Słonecznej 6 uchwalone przez komisję poprzedniej kadencji nie uzyskała niezbędnego w tym wypadku uzgodnienia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Zgodnie z otrzymaną korespondencją wydane przez urząd zalecenia odrzucały możliwość zastosowania standardowej tablicy systemu miejskiego w przedmiotowej lokalizacji sugerując zastosowanie materiałów szlachetnych (granit, miedź).

Prezydent Miasta Gdańska

Ponieważ szereg kolejnych wniosków o montaż tablic na budynkach podlegających ochronie znajduje się w trakcie rozpatrywania, przedstawicielka wnioskodawcy wyraziła obawę o ich odrzucenie.

Wobec braku sprzeciwu Przewodniczący zdecydował o odłożeniu dyskusji rozstrzygającej do czasu zebrania mających tu zastosowanie informacji i opinii oraz deklarując poruszenie sprawy na najbliższym spotkaniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Poprosił także przedstawicieli BPK o odnalezienie w dokumentacji archiwalnej uzgodnień PWKZ dla standardowej tablicy stosowanej przy realizacji upamiętnień.

Komisja wnosi o akceptację przez Panią Prezydent ww. wskazań do realizacji.

Protokołował

Wojciech Chmielewski

Przewodniczący

Piotr Lorens